

**EUSKALTZAINDIKO ZUZENDARITZA
BERRIAREN KARGU-HARTZEA**

Bilbo, 1989-I-19

Jose Maria Satrustegi Zubeldiak,
Euskaltzaindiko Idazkari jaunak,
honako hau egiaztatzen du:

Akademi Erakunde honek, joan den abenduaren hogeitamarrean, Gipuzkoa-ko Foru Diputazioan egindako bere bilkura berezian, aldiro egin behar duen karguen hautatzea burutu zuela, Arautegiaren 28, 29, 30, 31 eta 32. eta Barne Erregelaren 48 eta 49. artikuluen arabera.

Zegozkien bozketak egin ondoren, jarraiko Zuzendaritza atera zen, hots:

- Euskaltzainburua: Jean Haritschelhar Duhalde.
- Buruordea: Juan San Martin Ortiz de Zarate.
- Idazkaria: Jose Maria Satrustegi Zubeldia.
- Diruzaina: Jose Antonio Arana Martija.

Eta horrela argi gera dadin, Bilbon ematen dut mila bederatziehun eta larogeitabederatzigarreneko urtarrilaren hemeretzian.

J. M. Satrustegi
Idazkaria

BILBON, KARGU-ALDATZEAK ZIRELA ETA, ESANDAKO HITZAK

Urtarrilak 19, 1989

EUSKALTZAINBURU ZAHARRAREN HITZAK

Fr. Luis Villasante

Jaun-Andreak:

Gaurko ospaketa hau egitean, ia noraezeko edo derrigorrezko gertatzen da honen aurrekoari begiak itzultzea, esan nahi dut, orain dela 18 urte egin zenari. Mauleko alkatearen aitzinean izan zen hura, Zuberoako hiriburuan, 1970eko Urriaren 25ean, Sallaberry-ren *Chants populaires du pays basque* liburuaren men-deurrena ospatzearekin batean.

On Manuel Lekuona euskaltzainburu zaharrak esan zituen lehenik bere hitzak eta gero nik egin nuen kargu hartzeko neure hitzalditxoak. Gaurkoan ere antzera dira gauzak, baina alderantziz; neri adio esatea eta kargudun berriari tokia uztea dagokit. Azken batean pertsonak paseko egaztiak bezala gara, baina instituzioa, erakundea gelditzen da.

Eta aldarte honetan jarria naizenez, zer esango dut? Denei eskerrak eman, horixe. Eskerrak euskaltzainei, noski, eta gure bulegoetako langileei, beren lankidetasuna gabe ez bainuen ezer egin ahal izango. Eta eskerrak, baita ere, ongile eta herri-agintariei, beti eman diguten laguntzagatik.

Zinez uste dut 18 urte honetan zerbait egin dela, Euskaltzaindiak zenbait urrats eman dituela, alegia, bere sorrera-egunean leporatu zitzaizkion xede, egin-bide eta helburuetara hurbildu nahian.

Ba ote dago esanbeharririk? Ni karguan sartu nintzenez, zeharo bestelakoa zen egoera. Gaur arras aldatu dira gauzak. Gaur laguntza eta eskuarte gehiago ditu Euskaltzaindiak, euskal gazetan jantzia den jendea ugaritu egin da, etab.

Baina mundu honetan beti gertatzen den bezala, orduan istilu eta katramila batzuk baldin baziren, egoera berriak ere bereak ekarri dizkigu. Mauleko neure hitzalditxoak ber-irakurri nahi izan dut. Bertan behin eta berriz ari naiz esaten Euskaltzaindiak bere lana egiteko ez duela hileroko batzarrea besterik eta horri behar diogula ahalik eta probetxu gehiena atera. Eta egia, hala ziren gauzak orduan.

Gero, berriz, baina aski goiz, batzordeak sortu ziren eta garapen handia hartu dute. Horiei esker, lanik franko egin ahal izan da eta beste lan batzuk

bidetan dira. Gramatika, Hiztegia, Onomastika, Atlasa, Lexikologi Erizpideak finkatzeko batzordea, etab. Ez noa xehetasunetan sartzera.

Ez da dudarik era berri honek aurrerapen handiak ekarri dituela berekin, baina baita istilu berriak ere: sakabanatze eta barreiatze-arriskua, bakoitza bere bidetik ibiltzeko arriskua batez ere. Menturaz beharko da gogoratu batzordeen autonomiak ez duela independentzia esan nahi. Erakundearen batasuna zaintzea behar-beharrezkoa dugu, eta agian batasun hori nik ez dut zaindu behar zen beste.

Gainerakoan, ez dut neure ondokoaren aurkeztapena egin beharrik. Oso ezaguna duzue eta dugu denok. Bere alde du erakunde honen barne-ezagutza sakon baten eta esperientzia luzearen jabe izatea eta batzordeetan lan egin izana. Euskararen katedra ukana du anitz urtez Bordeleko Unibertsitatean. Beronen ikerketei esker, argi osotan jarria dugu egun Topet Etxahunen bizitza eta literatur obra, eta baita Larralde-Bordaxurirena ere, Moulier-Oxobirena, etab. Baionako *Bulletin du Musée Basque* delakoaren Zuzendari da. Buletin horretan zenbaki aparta eskaini dio Lafitte zenari eta lehenago René Lafon jaunari (biak euskaltzain argi eta prestuak izanak). Plaza-gizon eta hiztun ederra da, gainera. Beraz, orotariko dohainez jantzia dugu euskaltzainburu berria. Ziur naiz Euskaltzaindia artez kidatuko duela, ezker-eskubiko saihebidetarik hura begiratzuz.

Bukatzeko, Jainkoari eskatzen diot gure euskaltzainburu berriaren asmo, gogo, kezka eta ardurak emankor bihur ditzala. Zorionak ematen dizkiot kargu berriagatik. Guztioi eskatzen dizuet ez diezaigula geure lankidetasuna gupidets.

Eta, beste gabe, zeuri, Jean Haritschelhar adiskide horri, pasatzen dizut bai kargua eta bai hitza ere.

EUSKALTZAINDIKO KARGU-ALDATZEAK

Bilbo, 1989-I-19

Jean Haritschelhar

Euskaltzainburu Berria

Duela hemezortzi urte, Don Manuel Lekuona eta Aita Luis Villasante-ren arteko kargu aldatzea Ziberoan egin zen, Mauleko udaletxean, orduan Euskaltzaindiak ospatzen zuela J.D.J. Sallaberry-k agertutako *Chants populaires du Pays Basque* liburuaren mendeurrena.

Aurten, hemezortzi urteren buruan, Aita Villasante-k kargua utzirik, aurkitzen gara Bizkaiko Foru Diputazioaren jauregi honetan, ekialdetik mendebalera joanik, Euskal Herriko muga batetik bertzeraino.

Zertako ote? Ez du ahanzten Euskaltzaindiak Egoitza Nagusia Bilbon daukala; ez dezake ahantz ere bi bizkaitarrek Elgezabal'tar Kosmek eta Landaburu'tar Pelik idatzi ziotela Bizkaiko Diputazioari gutun famatu hura 1918-ko Urtarrilaren 25ean irakurtu zena. Gero Hegoaldeko lau diputazioek Oñatiko Kongresuan bildurik sortu zuten, hain zuzen, 1918-ko Irailaren 5ean Euskaltzaindia, euskaltzale guztiek amesten zuten Institutuzioa. Aspaldian airean zen ideia gorpuztu zen orduan, duela orain hirurogoi eta hamar urte Bizkaiko Diputazioari esker, hemen bertan eman zirela lehendabiziko urratsak. Nola ez oroitaraz egintza hura, gaur, biltzar ospetsu honetan Euskal Herriko agintari agurgarrien aintzinean.

Nere eskerrik beroenak eskaintzen dizkiot lehenik Jose Antonio Ardantza, Eusko Jaurlaritzako Lehendakariari. Hemen izanez Kargu Aldatze honetan, erakusten duzu Eusko Jaurlaritzak Euskaltzaindiari dion atxikimendua.

Eskerrak ere Bizkaiko Foru Diputazioaren Diputatu Nagusia den Pradera Jaunari. Zure agurrezko hitzak pozgarriak izan dira Euskaltzain denentzat. Aurretik nahi zaitut eskertu gure Plaza Barriko egoitzaren erosteko eta gero berritzatzeko ezarri, ezartzen eta ezarriko duzen diruarengatik. Bururatuko direlarik lanak, egoitza eder eta ospetsu bat ukanen du Bilbon Euskaltzaindiak, izanen baitira orduan bildurik etxe berean orain sakabanaturik dauden gure zerbitzuak.

Eskerrak ere Nafarroako Gobernuari, Arabako eta Gipuzkoako Foru Diputazioeri ekartzen diguzuen diru laguntzarengatik. Zueri esker bizi da Euskaltzaindia, azkartu da, bertze giro batean sartu da. Erakusten duzue, bai Eusko Jaurlaritzak, bai Nafarroako Gobernuak eta bai Komunitate Autonomoko hiru diputazioek euskararen kezka baitaukazuela eta ezagutzen duzuela Euskaltzaindiak egiten duen lanaren premia.

Egia erran, osoki aldatu da Euskal Herria. Duela hemezortzi urte, Franco-ren garaian, ahal zuena egiten zuen Euskaltzaindiak. Zaintzen zuen euskara eta garai hartan bultzatu zuen egintza gogoangarriena izan zen Arantzazuko Kongresu famatu hura. Han hartu ziren xedeak eta erabakiak garrantzi handikoak izan ziren. Heien obratzeko Euskaltzaindiak Aita Villasante izendatu zuen Euskaltzainburu. Erakutsiko dudana bezala ez da alferrik egon.

Bere Mauleko mintzaldian hauxe zioen Aita Villasante-k:

“Horregatik ez da gaizki egongo zer geran eta zertarako geran (gure xedeak eta helburuak alegia) gogoratzea. Helburuak beti garbi eta argi izatea: hori baita lehen.

“Euskara zaindu eta lantzeko: Euskaltzaindia horra zertarako den. Hau da hunen eginkizun bakarra. Ez du beste politikarik. Euskarà da beraren politika eta bandera. Euskararen ona, euskararen iraupena eta osasuna eragin, euskara gaur eguneko egikizunetarako tresna zalui eta egoki bihurtzea. Hartarako behar diren bideak bilatu eta arauak eman. Hain zuzen ere, bere egiteko nagusi hori beteko baldin badu, ahal dela, alderdikierietarik hastandu eta bere lan bereziari zeharo lotua egon behar du. Eta bi erresumen mugen gainetik euskaldun guztien artean, mugaz hango eta hemengoan artean, lokarri bat izan behar du. Eta ahal bada, eta ahal ditekeen neurrian guztiontzat literario hizkuntza bat muntatzen bermatueta entseiatu”.

Berehala hasi zinen lanean proposatuz behar zirela batzordeak sortu gai berezi batzuren eramaiteko, ordezkariak ezarri hiri nagusi guztietan. Sorturikako lehenbiziko batzordea aditzarena izan zen, aditz batasuna nola egin ahal izango zen estudiatzeko. Denok badakizue bururatu dituela Euskaltzaindiak orduko asmoak.

1978-an, Arantzazuko Kongresutik hamar urteren buruan, Bergaran bildu zuen Euskaltzaindiak Kongresu bat, frango eztabaidatsua egia erran, ikusteko nola hartuak eta on hartuak izan ziren Arantzazun proposatu ziren arauak. SIADECO-k eginikako azterketari esker ikusi zen, argi eta garbi, bateratzeko bide onean sartu zela Euskaltzaindia eta erabaki finkoak hartu ziren ortografiaren batasunaren lortzeko.

Geroxago deklinabidea eta erakusleak aztertu ziren eta haiei buruz beharrezko erabakiak hartu. Literatur hizkuntza baten lehenbiziko urratsak eman ziren: ortografia, deklinabidea, erakusleak, aditza. Zer bidea batasunari buruz hamar bat urtetan!

1979-ko Arrasateko Kongresuaren ondotik sortu zen Gramatika batzordea. Hasi bazen lanean hasi zen. Bi liburuki agertu ditu eta joskeran sartua da orain, ez delarik lan errexa, dakigularik edozein hizkuntzatan joskera dela gutienik landua. Hirugarren liburukia kaleratuko delarik hobeki ikusiko da zer urrats beharko diren eman batasunerako bidean, ez baitira nola nahika hartu behar erabakiak, zuhurki jokatu behar baita hizkuntzarekin.

Gramatika batzordearen ekarpena interes haundikoa da. Alabaina irakurtzen balin baditugu zein diren Euskaltzaindiaren helburu nagusiak ikus daiteke lehen lehena dela:

“a) Euskararen gramatika legeak ikertu eta mamitzea”.

Bigarrena delarik:

“b) Hizkuntza honen langintzarako argibideak eta arauak ematea”.

Hona beraz nola Euskaltzaindiak betetzen duen bere helburu nagusia.

Hiztegi gintzako batzordea ez dago alferrik. Hiru azpi batzorde ari dira lanean. Lehen *Orotariko Euskal Hiztegi* arduratzen da. Eragin haundiko obra izanez eta gaurko tresneria berria baliatuz, ordenagailuen ahaltasuna alegia, kaleratu du lehen liburukia, inprentan dagoela bigarrena erran didate, prest dago hirugarrena eta laugarrenaren apailatzen ari da Ibon Sarasola-ren ardurapean, Koldo Mitxele-
na zenak emanikako xedeak eta helburuak segituz. Paregabeko altxorra datza *Orotariko Euskal Hiztegi* horretan, euskal idazleentzat baliagarri datekeena eta literatur hizkuntza baten mami zoragarria.

“Lexiko erizpideen finkapena” deritzan azpi batzordeak hiztegi eta gramatikaren arteko ikerketetan segitzen du bere lana. Jardunaldiz jardunaldi biltzen eta eztabaidatzen ditu lankideen txostenak, hitz elkarketena bururaturuxea daukala, aurten bururatutzat emango dena eta kar berarekin sartuko da hitz eratorrien arloan.

Tituluak berak salatzen du zer den “Egungo Euskararen bilketa lan sistematikoa” deritzan azpi batzordea. Horrek ere baliatzen ditu gaur eguneko tresna berriak, ordenagailu eta informatika. Ikus daiteke, argi eta garbi, ez dela Euskaltzaindia Institutuzio atzeratu bat, aitzitik bere mendean bizi dela, oraiko aurrerape-
nak ongi erabiliz.

Hiztegi gintza batzordeak betetzen du Euskaltzaindiaren hirugarren helburua:

“c) Hiztegia biltzea”.

Bilketa horrek eramaiten gaitu, dudarik gabe, euskara baturako bidean eta hiztegiariaren hala nola gramatikariaren azterketek laguntzen dute Euskaltzaindia laugarren helburuaren betetzen, diolarik laugarren helburu horrek:

“d) Bai hiztegian eta bai gramatika eta grafian ere, literatur hizkera batura heltzeko lan egitea”.

Nere mintzaldi honen gehiegi ez luzatzeko gaingiroki aipatuko ditut bertze batzordeak: Dialektologiarena Hizkuntz Atlasaz aduratzen da. Hau ere obra haundi luze xamarra! 145 herritan egiten dira inkestak eta herri bakoitzean 2.600 galderen erantzunak biltzen dira magnetofonean eta gero transkribatzen alfabeto fonetikoan. Inkesta horietarik jalgiko dira mapak, hauen bitartez jakinen baita zientifikoki nola banatzen diren gure euskalkiak. Euskalkiei buruz sekulan egina izan ez den azterketa baliosa izanen da. Eman ditudan zenbakiek salatzen dute azterketa honen garrantzia.

Onomastika batzordea maiz biltzen da, lanak egiten dituela bai Komunitate Autonomoan, bai Nafarroan. Bi gorberruen laguntzari esker aintzina doa kar haundirekin, ikerketa sakonetan sartuz, paper zaharrak aztertuz, inkestak eginez.

Literaturak, izan dadien literatura idatzia edo ahozkoa, baztertu gabe herri literatura, bere tokia dauka Euskaltzaindian. Akademia baten helburuetarik bat da literaturaren zaintzea eta sustatzea. Ez dio helburu horri uko eginez.

Zer gehiago? Aski da Euskaltzaindiaren argitalpenen katalogoa irakurtzea konturatzeko azken hamar urte hauetan zenbat eta zenbat liburu agertu dituen, bai Iker sailean, bai Jagon sailean, izan diten Euskararen lekukoak, izan diten hiztegiakoak, gramatikakoak, onomastikakoak eta abar... Nork erran dezake —eta batzuetan batzuk hala derasate— ez duela lan haundirik egiten Euskaltzaindiak. Egia erran, badira elkor edo sor direnak entzungor izan nahiz, itsu direnak itsuarena eginez. Begode beren elkorkeria eta itsukeria eta gu, goazen aintzina!

Nahi ukan ditut Euskaltzaindiaren egintzak eta eginkizunak aipatu. Egintzak hor daude. Bere parte nasaia har dezala Aita Villasante-k haren manupean sortu baita politika berria, fruitu onak emanak dituenak jadanik, batzordeak sortuz eta bultzatuz, Euskaltzaindiari erakutsiz zer ziren helburu nagusiak. Nork uka dezake ez dela muntatu literatur hizkuntza batu bat ortografian eta gramatika sail batzuetan, hala nola deklinabidean, erakusleetan, aditzean. Zer aurrerapena hamar urtez!

Nork uka dezake ez dela sartu Euskaltzaindia azterketa sakonetan: hiztegitzan, gramatikan, euskalkietan? Zer aintzinamendua azken hamar urte hauetan!

Aita Villasante, hemezortzi urtez gidatu duzun Euskaltzaindia bide onetik doa. Aski umila zara erantzuteko ez dela hori, bakarrik, zure obra, Euskaltzaindiarena dela. Baina nork asmatu du bide hori, nork eman dio Euskaltzaindiari bere helburuen betetzeko kontzientzia ez balin bada Euskaltzainburuak?

Erantzun diezakedazu ere ez zuela Euskaltzaindiak hainbeste lan eginen ez balu behar duen dirulaguntza lortu agintariengandik. Egia da eta horretan zurekin nago. Hortakotz, gaur, kargu aldaketa honetan gurekin baitaude Euskal Herriko agintariak, gobernukoak nola diputazioekoak, nahi dizkiet Euskaltzaindiaren ize-nean eskerrik beroenak bihurtu. Duela hilabete bat Gasteiz-ko unibertsitatean erraiten nuena gogotik errepikatuko dut gaur:

“Dohatsu, Euskaltzaindiari eta Unibertsitateei behar den dirua eskaintzen dion herria! Dohatsu, bere hizkuntza bereziaren alde, euskara maitearen alde jokatzan den herria bere agintarien bitartez!”

Aita Villasante, utzi duzu kargua. Euskaltzainek izendatu naute. Ohoretzat hartzen dut Euskaltzainburuaren kargua. Badakit ez dela ohorezkoa bakarrik eta karguak karga dakarrela. Barkatuko didazue, jaunak eta andereak, sinbolotzat hartzen balin badut izendapen hori Iparraldekoa naizelakotz eta hirur hogoi eta hamar urte hauetan lehen aldikotz Iparraldeko bat izanez. Ederki erakutsi dute euskaltzainek euskara mintzo den eremu guztietan baduela zer ikusirik eta ez duela diferentziarik egiten iparraldekoen eta hegoaldekoen artean kargu nagusirako.

Zuhaurk, Aita Villasante, 1970ean, Maulen, hartu zinuelarik kargua, Euskaltzaindiak zinon:

“Eta bi erresumen mugen gaintetik, euskaldun guztien artean, mugaz hango eta hemengoan artean, lokarri bat izan behar du”.

Urratu duen bidetik ibili da Euskaltzaindia. Lanak hasiak dira, behar dira bururatu. Badakit zer kar eta kemenekin bermatzen diren euskaltzainak, euskaltzain urgazleak, batzorde kideak, bai eta ere egoitzako eta ordezkarietako langi-

leak. Haiei nere goresmenak, nere eskerrak. Elgarrekin, elgar bilduz eta sustatuz, euskarak behar dituen argibideak eta arauak, emeki emeki, emanen ditugu, euskararen eta Euskal Herriaren onerako.

“Ekin eta jarrai” da Euskaltzaindiaren lema, beraz euskaltzainena, nola ez Euskaltzainburuarena.

Eskerrik asko!

EUSKALTZAINDIKO ZUZENDARITZAREN KARGUEN ALDAKETA

Bilbo, 1989-I-19

Jose Antonio Ardanza

Lehendakaria

Jaun-andreok:

Oraintsu urtebete bildu ginen etxe honetan bertan, Euskaltzaindiak deituta, *Orotariko Euskal Hiztegiaren* lehen liburukiaren aurkezpena egin zenean.

Orduan esaten nizuen herri baten ibilera luzean suertatzen direla, noizean behin, gazi-gozoko mugarriak, eta honako hauxe ere banion: zenbat eta urrunagotik begiratu orduan eta nabarmenago agertu izan ohi direla mugarri horiek.

Gaur bildu gaituen gertaera honek badu, jaun-andreok, honelako zantzurik.

Izan ere 1918garren urtean erabaki zuten lau Foru Aldundiek Euskararen Akademia, Euskaltzaindia, sortu eta babestea eta ordutik hona benetan garai eta egoerarik zailenetan barrena egin du bere bidea, baina 99arrik galdu gabe. Ez zen erraza garaian garaiko egoerak berekin zekartzan kezka eta arazoei erantzutea, Aita Villasantek aipatu berri duen *euskaltzainditasunaren* muga.

Guzti hori, ordea, gizarte egoera zena zelako, beti ere orekari eutsiz eta hartarako ordua iritsi zenean, bereak ez zituen ardura eta zamak utziz.

Beraz, jaun-andreok, gaur eta hemen, pozik eman behar dugu aditzera euskal gizartearen erakunde artean Euskaltzaindiari zor zaion, tokatzen zaion, bere-berea duen barrutia aitortzen diogula eta gainera larre ezeta izaten saia dadila eskatzen diogula.

Euskaltzaindia bidea egiten ikusi dugu, urratsez urrats, lautada eta aldatz —haiek hauek baino ugariago— urtez urte.

1970garrenetik hona gidari apal, zuhur eta saiaturia izan duen Aita Luis Villasanteri bene-benetako esker ona adierazi nahi diot bere agintealdiak euskarari ekarri dizkion onura guztiengatik. Diktaturaren azken ostiko gogorretan, zigorrari eta arriskuari muzin egin gabe, euskarari gizarteratzeko bideak zabaltzen saiatu zelako. Apala esan dut izendatua izan zinen garai zail eta mingots hartan gainera etorri zitzaizun zama eskerga onartzen jakin zenuelako. Euskararen istiluetan, eramapen eta kontu haundiz jokatu duzulako eta euskaltzaleen haserre

baretzen saiatu zarelako. Zuhurra diot Manuel Lekuona Euskaltzainburu argi eta jakintsuarengandik jasotako zuzia eta ondarea gordetzen eta indartzen jakin duzulako. Hark hasitako bideari jarraituz, euskara komunikabideetarako, irakaskuntzarako eta administrazioarako molda dadin argibide eta erizpide zentzuzkoak eskaintzen saiatu zarelako. Euskaltzaindiari berari, inongo zurrunbiloak irentsi gabe eutsi diozulako. Euskara alderdikeria eta taldekerietatik babestuz, guztiona izan dadin ahalegindu zarelako. Eta hor dugu, euskarak iraun dezan, testamentu gisa *Euskararen auziaz* utzi diguzun liburua.

Eta saiatua. Zure liburu multzo handia da lekuko. Auzi-mauzietan katramilatu gabe zeure lanari jarraitu diozu, erlijio gaiak, euskara, euskal literatura eta abar euskaraz lantzen, eta Euskaltzainburuaren eginkizunak betetzen.

Jean Haritschelhar anaia ipartar horri zorionak. Zorionak lankide izan dituzun euskaltzain lagunek aho batez hautatu zaituztelako. Egia esan, aukera ona egin duzutela uste dut. Osasuna eta denbora dituen euskaltzale jakintsua hautatu bait duzue. Euskaltzaindia Euskal Herri osoko erakundea dela erakutsi duzue, gainera, Iparraldeko bat buru izendatu duzuenean. Euskara Elkarte politiko hone-tatik kanpora ere bizi dela gogoraziko digu Euskaltzainburu berriak, eta Euskal Herria Araba, Bizkaia eta Gipuzkoa baino zerbait zabalagoa dela. Eta euskara dugula, han eta hemen bizi garen euskaldunok, gure mintzaira eta senide-lokarria. Jadanik irakaskuntzan, alkatetzan, kulturgintzan, hitz batean herrigin-tzan, egina duzun ibilbide demokratikotik jasotako esperientziaz horniturik, badu-zu zeri heldu eta ekin, zer sakondu eta sendotu Euskaltzaindian, Euskal Herri osoaren onetan.

Bukatzeko, jaun-andreok, orain baino lehenago egindako aitorpena berritu nahi dut: Herri Aginteez aurrerantzean ere Euskaltzaindia babestuko dute, euskal gizartearen egituraketan euskara geroz eta lokarri, ardatz, sendoagoa egiten ahaleginduz.